

Redacció y Administració
Parla, 2. — Reus
Telefon núm. 168
NO'S RETORNEN LOS ORIGINALS
ENCARA QUE NO'S PUBLIQUIN

FOMENT

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
REUS. . . Ptec. 1'50 al mes
Fora. . . > 4'50 trimestre
Extranjer. . . > 9'
Número solt 5 cèntims
Anuncis a preus convencionals

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VIII.

REUS, diumenge 19 de Janer de 1913

Núm. 16

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE
LUXOSAS HABITACIONS
QUARTO DE BANY I DUTXA

AGUSTI CASANOVAS
Cotxes a tots els trens → Plassa de Prim - REUS ← Telefon núm. 29

SALO DE LECTURA, PIANO Y VISITES
SERVEY DE GRAN LLUIMENT
— PERA BANQUETS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50.--RESTAURANT INSTALAT FRENTE AL MONUMENT DE COLON.-TELEFON 76.--BARCELONA

Tots los dies de 12 a 3 concerts.--Los divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent y vegetariá.--Gran menjador pera 500 comensals.--Espléndida iluminació.--Servey esmerat.--Cuyna selecta.--Perruqueria y banys.

L'elecció presidencial a Fransa

M. Poincaré es elegit definitivament en segona votació per 488 vots contra 325 a M. Pams

L'Assamblea nacional francesa ha elegit lo seu nou president. Aquest es M. Raymond Poincaré actual president del Consell de ministres. Malgrat la furiosa campanya que a darrera hora s'ha fet contra d'ell, fins al punt de posar en perill la seva candidatura, M. Poincaré ha obtingut un triomf complet y brillant. Lo nombre de vots que ha aplegat es superior al que reuní M. Fallières.

Ab la victoria de M. Poincaré, la República comptarà ab un president de gran alsada y de gran prestigi a l'interior y a l'exterior, dotat d'excel·lents qualitats de seny y d'energia.

M. Poincaré es encara jove. Té 53 anys. Es fill de Bar-le-Duc (Lorena francesa). Té tota la noble tossuderia dels lorenesos, com s'ha demostrat ara ab motiu de l'elecció presidencial. En la seva vida pública y privada es auter y honradíssim. Amics y adversaris li fan justicia en aquest punt. Com a caràcter es, aparentment, un poc esquerp.

Es doctor en Dret y llicenciat en Lletres, y vé, desde fa molt temps, despenyant un brillant paper en la política francesa.

En 1893 fou ministre d'Instrucció pública; l'any següent ho fou d'Hisenda; tornà a serho d'Instrucció pública en 1895, y d'Hisenda en 1896.

Es d'una gran ilustració, formant part de moltes Societats literaries; presideix, entre altres, la Societat d'Amics de l'Universitat de París y l'Unió Filotècnica; es vispresident de la d'Amics de Louvre; es membre del Consell Superior de Belles Arts y del Consell dels Museus Nacionals.

Entre altres obres, ha escrit "Idees contemporànies", "Estudis y figures polítiques" y "Conversacions literaries y artístiques". La campanya que aquests darrers dies s'ha fet contra d'ell ha estat injustíssima y, per part d'alguns, molt poc noble. Certs elements turbulents de l'esquerra lo presentaven com un moderat, essent així que sempre ha format part de la majoria republicana esquerrista, havent apoyat y votat totes les lleys laicistes de la primera dècada del segle actual. Y lo curiós del cas es que a darrera hora, adhoc M. Ribot y M. Deschanel han treballat en contra d'ell. Lo darrer, en lo discurs ab que prengué novament possessió de la presidència de la Cambra, li dirigí mortificants alusions. M. Jaurés ha dit en "L'Humanité", ab raó, que M. Poincaré havia rebut los cops de glavi de M. Clemenceau y de M. Combes, y'l cop de ganivet de M. Deschanel.

En quant a M. Pams, la seva derrota podia preveures desde'l moment que Poincaré sostenia la seva candidatura. Ell no podia obtenir gaires més vots que'ls que aplegà en la tercera avant votació de l'esquerra, y aqueix nombre era ben insuficient. Lo simpàtic català del Rosselló, home molt estimable per diversos conceptes, té una alsada política molt inferior a M. Poincaré, y hauria estat un president decoratiu, a la manera de M. Loubet y M. Fallières. O pitjor, perque aquests, especialment l'últim, han exercit imporcialment les seves funcions, mentres que M. Pams hauria quedat presoner dels "arondissements", dels enemics de la representació proporcional.

Desde aquestes columnes, nosaltres saludem cordialment a l'eminent president electe de la República francesa y fem vots pera que'l periode de la seva presidència sigui venturosos pera la Fransa.

Polítiques

L'obertura del Parlament

Per més que s'ha pretingut averiguar lo resultat de les conferencies celebrades aquests últims dies per diferents personalitats conservadores, liberals, regionalistes y republicanes, no ha sigut possible coneixer. Quelcom important passa en política,

com conseqüència dels darrers successos, quelcom que s'anirà veient, segons los ben informats, com se desenrotlla paulatinament en coincidencies parlamentaries sobre punts determinats.

Lo problema está ayuy en l'obertura de les Corts. Totes les oposicions y molts liberals la volen y la solliciten, pero lo comte de Romanones s'hi resisteix per tots los medis.

Y, tornemhi ab los ben informats! Segons aquests, no seria extrany que la primera coincidencia de les aludides, entre certs grupus polítics, fos la d'una campanya enèrgica pera l'obertura del Parlament.

La derogació de la ley de jurisdiccions

Segons diuen de Madrid, lo programa del Govern será accentuadament liberal.

Lo Govern, entre altres reformes, se proposa derogar la ley de jurisdiccions. No hi ha dubte que celebrariem fos veritat tanta bellesa.

Pero ne desconfiem y ab raó, doncs sabem per experiencia que la paraula dels ministres espanyols es paper mullat.

La ley del candau

Segons lo comte de Romanones, la ley del candau ha sigut prorrogada, d'acord ab lo Vaticà, pel terme de dos anys més, plas durant lo qual lo Govern lliberal aprovarà la ley d'Associacions, que ha de regular en lo successiu, l'establiment d'Ordres religiozes en nostre pais.

Segons sembla, Roma ne ha posat la més petita dificultat a la prórroga de la inofensiva ley.

Efectes d'aquest acord, comunicat a les autoritats eclesiàstiques, ha sigut lo de negarse la autorisació de l'establiment de nombroses cases de religiozes en diferents punts d'Espanya, entre ells Navarra y Vascongades, autorisacions demanades al finir lo plas de vigencia de l'esmentada ley.

La Mancomunitat

Los senyors Cambó y Junoy, per separat, han visitat an En Romanones, parlant de la Mancomunitat.

Lo comte los digué lo de sempre: que'l projecte constitueix un compromís de govern y que's discentirà en la próxima reunió de les Corts.

Acusació contra'l general Luque

Lo coronel retirat Ernest March, germà del general del mateix apellido, resentiment sumariat per apreciacions que feu en un telegrama que dirigí a un periódic respecte a la retirada del senyor Maura, dirigeix una carta, que publica "España Nueva", al general Luque, en la que manifesta que no creu digne de tan sever càstig l'acte del seu germà, mentres lo general Luque ocu-

pal'l ministeri de la Guerra, tota vegada que segons afirma'l general Weyler, en son llibre "Mi mando en Cuba", la renúncia de les Tunes se verificá per no haver obeit les seves ordres lo general Luque y per quin delictes l'article 266 del Códig de Justicia Militar lo fa reu de la pena de mort.

Anyadeix que aquesta acusació o càrreg no han sigut rectificats pel senyor Luque estimantho veridic així com creu inexplicable que'l general Weyler no li exigís la deguda responsabilitat per tal acte de desobediencia o delictes.

Reformes en l'ensenyansa

S'ha reuní lo Consell d'Instrucció pública, baix la presidencia del ministre del ram.

Lo senyor Lopez Muñoz ha fet un discurs, exposant la orientació de les reformes que pensa introduir en l'ensenyansa.

Los principals extrems de les reformes se referirán: a la proscripció a tota costa de l'ensenyansa memorista y verbalista, que prepara pera'ls exámens al us pero que no capacita pera les ciencias; a la difusió de l'instrucció primària de tal modo que resulti en la pràctica, sense violencia, per la forsa mateixa dels fets, són caràcter obligatori; a la incorporació als estudis de cultura general y com a pedra de toc de les vocacions individuals, los de preparació técnica industrial, que están en la denominació dels institus generals y tècnics, pero que no's troben establerts per la ley ni existeixen en los seus respectius centres docents; y a l'extensió universitaria, cada dia més amplia y més eficaç, pera apropiar l'ensenyansa a quants l'hagin de menester.

Lo president del Consell d'Instrucció pública ha contestat al discurs del ministre congratulantse dels bons propòsits d'aquest.

Lo Comité Conjunccionista

En lo domicili d'En Melquíades Alvarez se reuní lo comité de la Conjuncció, assistinthi Galdós, Azcárate, Lloré, Llof de Zulueta, Salvatella, Castells, Talavera, Mora y Pau Iglesias.

S'ocuparen detingudament dels últims successos polítics, examinant les seves possibles conseqüencies. Se felicitaran de lo que estimen un triomf de la Conjuncció.

S'acordá la celebració d'actes de propaganda pera continuar la tasca empresa.

Lo de les Notaries

Los senyors Ventosa y Bertrán y Masita han visitat al ministre de Gracia y Justicia pera protestar de nou de la forma com se fan les oposicions a Notaries y del R. D. no derogat encara; malgrat la campanya feta per tota Catalunya.

Lo ministre los oferí aplassar la convocatoria.

Les aubes d'un segle y d'una dinastia

Remembrances de sang y dol te per Catalunya lo mes de Janer. Mes engany no devem deixarles passar aixís com aixís, car ne som al segon centenari d'algunes d'elles.

Al volerse proclamar Felip d'Anjou en l'any 1700 rey d'Espanya contra l'legitimitat de dret, y sabentse son deix d'extremat absolutisme, originá una guerra universal en la qual quasi la Europa tota combatia l'Espanya que, junt ab Fransa, defensaven a Felip de Anjou.

Murcia, Valencia, Aragó y al capdevant d'elles la liberalíssima Catalunya, rebutjaren com a sobirà aquell home de funesta nissaga. Y junt ab gairebé tota Europa, foren esforzades defensores de En Carles, fill segon del Emperador de Austria, al qual pertanyia de dret de successió hereditaria lo trono de l'Estat espanyol.

Després de 13 anys de cruentes guerres y sortós lo d'Anjou en les batalles d'Almansa y Villaviciosa, fou proclamat definitivament rey absolut d'Espanya en lo famós tractat d'Utrecht, en lo qual hi jugá'l maquiavelisme de cortisanes impúdiques, bagasses del rey y mango-nejadors per tota ma, dels destins dels pobles—que encara tenen la trista sort d'esser regits per formes governamentals anodines.

Aquest indigne tractat y al ensemps, l'haver En Carles d'Austria sigut nomenat emperador d'Austria, degut a la mort de son germà, feu que Felip se coronés ab la corona de l'Estat, que pera aguantar aquella reyalta, perdía en la brega Sicília, Milá, Cerdenya, Nápolis, Paisos-Baixos, Terranova, Gibraltar y Menorca.

Mes, Catalunya, malgrat la pau d'Utrecht y esser abandonada y fins atacada pels seus aliats, va sostenirse encara més d'un any, contra les forces de dos estats grans y potents: Espanya y Fransa. L'avors Catalunya lluitá, ja no per un rey més o menys liberal, sino per la més gran y més noble de les causes que poden sostenir los pobles: per la Independencia!

Y contra aquest jamay proa venerat mot, tingueren que suportar los catalans del XVIII segle, la tirria de les forces mercenaries, que tenien per sou lo robo y per capitá lo rey dels lladres, —les quals han escrit en l'istoria de la Nació catalana aquestes dates pertanyents al Janer de 1713:

Dia 10.—Fou saquejat Sant Quintí de Mediona, violades varies donzelles, morts sos vehins fidels a Catalunya y cremades ses 140 cases.

Dia 14.—Saqueig y crema de Caldes de Montbony (chasta no dejar una sola

casa y un solo vecino, que se reservase de tan justo castigo», Ducs de Pópuli.
Dia 14.—Igual sort pera'l poble de Balsareny.

Dia 14.—Camí d'Arbucies los regiments de Nevoport y Ostende y 130 dragons, assassinen la pagesia, cremen aquella vila y la saquejen com de costum. Després los catalans se refán y derrotan als enemics, escapantne sols 200. Y'ls catalans tractaren ab tot respecte als pre'oners espanyols y francesos al servey de Felip V.

Dia 15.—Les forces reyalistes cremen y saquejen tota la vila de la Pobla de Claramunt, pel delict de d'esser fidel a Catalunya.

Dia 15.—Grans afusellaments de catalans defensors de l'Independencia de Catalunya, a Sallent.

Dia 27.—Es cremat y saquejat lo lloc de Peremola.

Aquests son los fets que durant lo mes que som, compleixen lo segon centenari, y que constitueixen lo florons que adornaren la corona del primer rey de la dinastia borbónica.

F. P. y V.

Per l'ensenyansa del catala

L'Associació Protectora de la Ensenyansa Catalana ha dirigit un comunicat a les més significades y entusiastes entitats catalanistes, aixís culturals com polítiques, firmants de l'allocució adreçada als establiments d'ensenyansa recomanant sia ensenyada la llengua catalana. En dit comunicat dona compte del resultat obtingut.

Los establiments que contestaran a la adreça diuen en general, que l'extens programa pedagógic que imposa l'Estat priva d'ampliarlo afegint hi l'ensenyansa del catala, encara que alguns dels referits establiments manifesten que l'ensenya, empró no ab l'amplitut que voldrien.

Manifesten també que'l no donar major extensió a l'ensenyansa de la llengua catalana, es a causa de que'ls pares de llurs alumnes no ho solliciten y per aixó atenen ab major preferència altres lliçons; manifestació que prova esser més descurt dels pares que dels mestres, ja que aquests si se'ls demana ho atendran.

Per aixó recomana dita entitat que'ls pares demanin als colegis ont tenen los seus fills, que'ls hi sigui ensenyada la gramática catalana, y a tots los amants de la llengua que's fassi opinió en aital sentit.

Ubach y Vinyeta

Després d'alguns anys de viure allunyat de les lluites literaries, ha mort l'Ubach y Vinyeta, un dels nostres poetes que havia conseguit una major popularitat, per haver conseguit honroses distincions a tot arreu de Catalunya ont se celebraven Jocs Florals, comensant per Barcelona, ont havia guanyat 4 premis ordinaris, 13 extraordinaris, 19 accessits y'l títol de Mestre en Gray Saber, lo 3 de Maig de 1874. Fou mantenedor los anys 1878 y 1908, y president del Consistori, lo 1905.

Era, además, Felibre Majoral de Provensa. Escrigué tres obres dramátiques, titulades «Honra, patria y amor», «Almodis» y «Joan Blancas», guanyant ab dit drama, en competència ab En Pitarra, un premi consistent en una preciosa estatua de la Tragedia, d'En Fabrós.

Además, entre les seves obres poéticas té'l «Romancer catala», en dos volums.

Havia sigut president del Centre Excursionista de Catalunya y de l'Academia de les Bones Lletres, de Barcelona.

Aficionat especialment a la forma arromansada, la masa de l'Ubach l'incitava naturalment als temes històrics, fins al punt de que's podia dir d'ell que havia posat en vers tots los episodis capdals del nostre passat.

Apartat de l'actual moviment literari

no per aixó deixava d'audir de tant en tant als certámens públics, en los quals ens sorprenia ab alguna composició característica de la seva manera de sentir y de veure.

Una de les qualitats del poeta que acaba de morir era la seva facilitat en la producció que algú li retreya com un defecte. Y tal vegada lo retret, mirant l'obra de l'Ubach en conjunt, semblaria en certa manera justificat, car l'abundor mateixa en la producció podria ser causa d'esgarriament pera treure del munt unes quantes pessas realment notables, que per si soles haurien acreditat ja al seu autor de mestre consumat de poesia.

Perque, malgrat la seva fecunditat que l'obligava en prodigar-se, cal reconeixer que vibra en la poesia del Ubach l'anima d'un veritable poeta, digne del més pregon agraïment. Per altra banda, gracies a la tasca intensa y extensa de l'Ubach, havia arribat a molts esperits la coneixensa dels fets capdals de la nostra historia y ab ella l'esperit altament patriótic que animava al poeta,

Es, doncs, ab veritable sentiment que será rebuda arreu de Catalunya la nova de la mort de l'Ubach y Vinyeta. Nosaltres l'hem sentida fondament com la d'un dels homes que més havien ajudat a aixecar l'esperit de la nostra patria renaixenta.

Descansi en pau l'ilustre romancer catala.

ESPECTACLES

TEATRO FORTUNY

Gran companyia d'òpera italiana dirigida per don Sebastián Rafart y don Francisco Ribas, de la que'n forma part l'eminent artista Maria Giudice.

Llista de la companyia

Mestre director y concertador d'orquestra, Sebastián Rafart. Altre mestre, Francisco Ribas. Soprano dramática absoluta, Maria Giudice. Soprano dramática, Maria Darnis. Altra soprano, Adela Gassull. Soprano lírica, Francisca Molins. Mezzo soprano, Beatriz Kosta de Marrugat. Tenors, Miquel Mulleras y Vicens Costa. Altre tenor Josep Ora. Baritons, Gustau Claverio y Francisco Molina. Altre bariton, Francisco Paiggener. Baixos, Narcís Serra y Josep Martí. Altre baix, Marián Valber. Baix caricato, Leopold Borgioli, Director de escena, Josep Calvet. Apuntador, Lluís Campins. Directores artístics, Mestres germans.—24 choristes d'abdós sexes.—40 professors d'orquestra.—Decorat, Ros y Güell.—Sastreria, sabateria, armeria y atrezzo, de la companyia.

Repertori.—Tosca.—Bohème.—«Ballo in maschera».—Lohengrin.

Debut: Lo 23 dels corrents ab «Tosca», de la que'n fa una creació Na Maria Giudice.

Properament preus d'abonament y diaris.

SALA REUS

Escullides sessions de cinematografía tots los dijous, dissabtes y dies festius.

MURSAAL DE REUS

Grans sessions de cine pera avuy, prenent hi part los acróbates equilibristes «Tre Singers».

Lo programa de películes estarà compost de les últimes produccions cinematográfiques.

Sessions tarda y nit.

Preus y hores de costum.

Informació Local

La Comissió de Festes del Foment Republicà Nacionalista ha organitzat una serie de balls pera'l proper Carnaval, que se celebraran los dies 26 y 30 de Janer y 2 y 4 de Febrer, aixís com també n'ha organitzat un pera la tardá del dia 2 de Febrer anomenat «Assalt». Pera amenisar dites festes ha sigut

contractada l'aplaudida banda «La Principal Reusense».

Lo Centre Excursionista de Tarragona ha comensat los treballs d'organización del Congrés Excursionista que s'ha de celebrar aquest any a la vuhina ospital.

— Doctor A. Tort Nicolau —

Especialista en parts y enfermetats de la dona.—Ex quefe de la Maternitat y Inclusa de Madrid

Consulta de 5 a 9 en son Consultori, arraval de Sant Pere, 45, principal.—Consulta de 11 a 12 y de 3 a 5, plassa de Prim, 6, segóu.—Teléfon 78.

Lo dia 20 del corrent donarán principi en l'Escola Especial de Comers de Barcelona, los exámens pera'ls alumnes lliures y oficials a quins faltin una o dues assignatures pera completar sos estudis, ab arreglo a lo expressat en la reyal ordre de 30 de Novembre últim.

En les sessions d'avuy tarda y nit a la Sala Reus s'hi projectará un variadíssim programa de les tan celebrades películes Pathé.

Ahir marxá de Tarragona lo governador civil dimitent senyor Schwartz, haventse encarregat del manament de la província lo secretari del Govern civil don Ernest Escat.

Demá es esperat lo nou governador senyor Naval.

VERMOUTH demanenlo en totes parts sech y dols MAYNER Y PLA.

Durant lo dia d'ahir la temperatura sofrí un regular descens que quedá un poc atenuat per haver llahit lo sol ab esplendor.

Llegim en la premsa de Tortosa que está bastant paralisat lo comerç d'olis.

No obstant, los propietaris no desconfien de vendrels a preus elevats, doncs l'exportació continua en auzent sobre tot a América, y encara que'ls exportadors tenen moltes existencies, s'agotarán probablement abans de la collita de l'any actual.

Ha sigut jubilada la mestra donya Maria Margalef de Pradell.

BORRAS-DENTISTA Mercadal, 13. REUS

Aquesta nit tindrà lloc en la societat «La Palma» una escullida funció, posantse en escena lo drama en dos actes «Amor de madre» y la xistosa comedia «Cassar al vol».

Finalisarà la vetllada ab un ball de reunió.

Havent acordat l'Ajuntament portar a efecte les obres d'enderroc y reconstrucció a la linia oficial d'un mar de tanca existent entre'ls carrers alt de Sant Pere y de la Barce'oneta, per medi de públic concurs, baix lo tipu de 963'88 pessetes, s'admeterán proposicions baix sobre tancat durant los dies 20, 21 y 22 de l'actual en lo Negociat de Foment de la Secretaria municipal, en lo qual estarán de manifest l'expedient y plánoles de referencia.

Del representant en aquesta ciutat dels senyors Fills de Grau Bertrán, de Barcelona, nostre particular amic don Emili Florentí, hem rebut una tarja anunciadora de la important industria metalúrgica que'ls esmentats senyors tenen establerta en la capital catalana. Dita tarja reproduéix lo conegut quadro de Velazquez «Les filadores», ab tanta fidelitat y ab tant acort, que resulta una veritable obra d'art que acredita d'una manera extraordinaria los tallers de metalls litrografiats dels senyors Bertrán.

Com s'ha vingut anunciant, lo proper dijous 23 dels corrents tindrà lloc lo debut al Teatre Fortuny, de la notable companyia d'òpera de la que forma part l'eminent diva Maria Giudice, ab l'obra de Puccini «Tosca».

En la secció d'espectacles publiquem la llista de la companyia y'l repertori d'obres. Properament publicarem los preus d'abono y diaris.

Com pod veures ab lo repertori, ha sigut substituïda «L'Africana», per «Lohengrin», ab lo qual están d'enhorabona los wagnerians. Per lo que respecta a la «Tosca», sabem que la Giudice ne fa una veritable creació, y lo mateix se pod dir de «Lohengrin».

Angurem un éxit.

Ostres verdes de Marennes (de 1.ª y 2.ª classe) y d'Arcachón

Se serveixen a preus económics en l'acreditat Bar de J. SAGALA, carrer de Sant Joan.

Aquesta tarda, a les cinc, se reunirà en sessió extraordinaria l'Ajuntament, en la qual pendrà possessió l'arcalde de R. O. don Manuel Sardá Martí.

Los delegats de les Diputacions catalanes que componen la ponencia de la Mancomunitat, se reuniren ahir al matí al Palau de la Generalitat de Catalunya.

No haventse presentat cap licitador pera pendre part en la subasta pera la construcció de 160 sepultures de les quals la mitat son de tercera classe y l'altra mitat de quarta en lo Cementiri general d'aquesta ciutat, l'Ajuntament ha acordat publicar novament la mentada subasta baix lo mateix tipu de 934'35 pessetes y ab les mateixes condicions del plec que obra en l'expedient de referencia.

L'acte de la subasta tindrà lloc lo dia 25 de Febrer próxim a les dotze y se celebrará ab arreglo al procediment establert en l'art. 17 de l'Instrucció de 24 de Janer de 1905 sobre contractació de serveis provincials y municipals y al anunci de primera subasta publicat en lo «Boletín Oficial», núm. 274, corresponent al 17 de Novembre prop passat, en la Casa Capitalar d'aquesta ciutat y baix la presidencia del arcalde o un substitut seu.

Anit celebrá reunió general la societat Económica d'Amics del País.

Rafel Morató Esteve VETERINARI

Clinica: Arraval baix de Jesús, 10.

Domicili: » » » 19, 2.ª

Avuy tindrà lloc a l'Institut general y técnico d'aquesta ciutat una Exposició de dibuixos organizada pel catedrático don Frederic Raymundo.

L'empresa del concorregut saló de cine y varietats Kursaal de Reus, anuncia pera avuy escullides sessions, en les que hi pendrán part los notables acróbates equilibristes «The Singers».

Lo programa de cine lo compondrán hermoses películes, entre elles, la de mil metres, «La trata de los marinos», de la casa Nordisk.

En la Secretaria del Consell provincial de Foment se faciliten programes y botlletins d'adhesió al Concurs Nacional de Bestiar que se celebrará a Madrid la vinent primavera.

SECCIO OFICIAL

EDICTE

Don Ramón Pallejá Vendrell, Arcalde accidental de la ciutat de Reus. Faig sapiguer: Que per Reyal ordre del Ministeri de la Governació de fetxa 30 de Desembre últim, comunicada an aquesta Arcaldia pel Govern civil de la provincia ab ofici de fetxa 4 dels co-

rrents, ha sigut revocada la resolució del senyor governador que denegá an aquest Ajuntament l'exempció del requisit de subasta o concurs pera contractar directament ab don Joan Caballé Goyeneche l'abastiment d'aigües potables an aquesta ciutat.

Y com sigui que en lo paragraf final de l'ofici de trasllat, lo senyor governador diu que comunica la Reyal ordre pera coneixement d'aquesta Arcaldia, de l'Ajuntament y parts interessades, l'inforscrit arcalde accidental, després d'haverla notificat a la Corporació municipal en sa darrera sessió ordinaria, ha determinat además publicar lo present anunci pera que tots aquells que's considerin interessats en l'assumpte, tinguin coneixement de la superior resolució ministerial.

Reus 16 de Janer de 1913.—L'Arcalde accidental, Ramón Pallejá.

**

REGISTRE CIVIL

INSCRIPCIONS DEL DIA 18 DE JANER 1913

NAIXEMENTS

Josep Tarragó Juncosa.

DEFUNCIONS

Sebastiá Ciuró Vives, 75 anys, Victoria, 45.—Magdalena Sans Pamies, 75 anys, plassa de la Sang, 5.—Joan Monné Melich, 68 anys, Sant Pere alt, 88.

MATRIMONIS

Jaume Sograñes Pelfort ab Isabel Cabré Ciurana.

**

Centre Industrial y Mercantil

En compliment de lo que disposa l'article 41 dels Estatuts d'aquest Centre, se convoca als senyors socis del mateix pera la Junta general ordinaria que se celebrará lo diumenge, dia 26 dels corrents, a les 7 de la tarda, en lo local de la Cambra de Comers.

Reus 18 de Janer de 1913.—Lo President, Joan Boqué.—Lo Secretari, Conrad Felip.

**

Creu Roja Espanyola.—Reus

Ab arreglo a lo previngut per l'article 68 del Reglament general orgánico de l'Associació, aquesta Comissió de Partit se reunirá en Junta general lo dia 19 del corrent a les 17'30 (5 y 1/2 de la tarda) en lo saló d'actes de la Cambra de Comers.

Lo que en compliment de lo disposat per l'article 208 del citat reglament orgánico se posa en coneixement dels senyors socis pera que se serveixin concurrir al citat acte.

Reus 11 de Janer de 1913.—Lo secretari, Agustí L. de Siria.—V.º B.º.—Lo Delegat-President accidental, Mata.

**

ANUNCI

Obrant ja en poder d'aquesta Recaudació de Contribucions, les patents, especials pera metges y eventuales, pera l'any 1913, ho faig públic per medi del present anunci, pera que arribi a coneixement de les persones que deuen proveirse de dit document, advertintlos que'l plas d'adquisició será pera tot l'actual mes.

Reus 16 de Janer de 1913.—Lo Recaudador, Josep Capdevila.

Moviment del Port de Tarragona

DIA 18 DE JANER DE 1913

dades facilitats per l'Agencia de don E. Fábregas

Entrades

«Cabo Quejo» de Bilbao y escales, consignat a Peres. Conduéix efectes.
«Pedro Pi» de Cetta, consignat a Musolas. Bocois buits.
«Primero» de Bilbao, consignat a B. Lopez. Efectes.

Sortides

«Cabo Quejo» para Marsella. Càrrega general.
«Pedro Pi» para Cetta. Càrrega general.
«Primero» para Barcelona. Tránzit.
«Villena» para Cetta. Càrrega gral.

Anunci de sortides de valxells

Dia 20.—«Garonne» para Dinamarca, consignatari Ferrer.

GRAN HOTEL PARIS-CONTINENTAL

Plassa de Prim 3, REUS. - Teléfon 76

Propietari: A. PEDROLA

Magnífichs departaments pera familia. :: Servey especial de primer ordre per grans bodes y banquets. :: Luxosos salons independents. :: Cuina, la més selecta GARAGE PER AUTOMOVILS.

Dia 20. — «Serra» pera Liverpool; consignatari Mac-Andrews.
Dia 20. — «Vesta» pera Havre y Hall; consignatari Boda.
Dia 20 i 21. — «Rioja», pera Cette (directe); consignatari, Fábregas.
Dia 21. — «Karin» pera Hamburg, consignatari Mac-Andrews.
Dia 22. — «Castilla», pera Marsella; consignatari, Mac-Andrews.
Dia 22. — «Hispana» pera Cette (directe); consignatari Fábregas.
Dia 23. — «Victoria» pera Suecia, consignatari Boda.
Dia 23. — «Solferino» pera Noruega, consignatari Boda.
Dia 23. — «Denia» pera Marsella, Ribera, Génova y Liorna consinatari Musolas.
Dia 24. — «Luna», pera Holanda, consignatari Ferrer.
Dia 24. — «Brabant» pera Amberes, consignatari Mac-Andrews.
Dia 24. — «Pelayo» pera Hamburg, consignatari Mac-Andrews.

Nota.—S'espera'l vapor «Setubal» ab carregament important.
Congre: Los primers arribos de la marca J. M. celitat extra a 29 duros los 40 kg. Classe corrent a 27.
Tunyines: Venda nula, puig es fora d'época. Segueixen algunes existencies en magatzems, pretenent preus elevats.

Sardines:
Viveros de 36 a 38 ptes. miller.
Carinos de 36 a 38 » »
Parrochas de 6 a 9 » »
Los peixos d'Andalusia en los darrers arribos van millorant en calitat.

Olis
Fi d'Aragó de 23'— a 24'— pts. canti 15 ks.
Fi d'Urgell » 22'— a 23'— rals corta 3'75 »
Fi del Camp » 22'— a 23'— » » »
Segona bo » 18'— a 19'— » » »
Classes finixes » 17'— a 17'— » » »
De remolta vert » 90'— a 95 pts. carga 115 ks.
De remolta groch » 92'— a 98 » » »
Los olis nous d'Aragó y del Camp son molt defectuosos y cucats valen de 17 a 18 pessetes los 15 kg., los nous d'Urgell valen de 17 a 18 ptes. los 15 kg. los dolents o sigui d'olives de terra y de 22 a 25 ptes. los superiors.

CAMVIS CORRENTS
donats per la Junta Sindicat del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus

EXTRANGERS	
Londra 90 div.	26'65 din.
Idem 8 div.	»
Idem vista.	ops. 27'— »
Paris vista.	7'20 »
Marsella vista	»
Hamburg vista	»

VALORS LOCALS		din. pap. op.	
435	Gas Reusense	—	—
525	Industrial Harinera	—	—
700	Banco de Reus de Descuentos y Préstamos	—	—
25	C Reusense de Tranvias	—	—
200	C Reusense de Tranvias privilegiades 5 %	—	—
400	Electra Reusense	—	—
165	Empresa Hidrofórica	—	—
190	Electro-Química Teruel	—	—
540	Obligacions Manicomio Reusense.	—	—
2875	Manicomio Reusense	—	—
605	Institut P. Mata (2.ª E.)	—	—
695	Institut P. Mata (3.ª E.)	—	—
500	Obligacions Electra Reusense.	—	—

FUTURS DE COTÓ

Darrera cotisació en la Borsa de Liverpool

	Tanca anterior	Darrera tanca
Disponibile.	6'90	6'83
Janer-Febrer.	6'69	6'62
Febrer-Mars.	6'58	6'61
Mars-Abril.	6'57	6'60
Abril-Maig.	6'56	6'58
Maig-Juny.	6'55	6'57
Juny-Juliol.	6'53	6'55
Juliol-Agost.	6'50	6'52
Agost-Setembre.	6'40	6'41
Setembre-October.	6'27	6'27
October-Novembre.	6'18	6'19
Novembre-Desembre.	6'14	6'15
Desembre-Janer.	6'61	6'66

Vendes a Liverpool 6 mil Bjs.
Arribades en los ports dels E. U. en 1 dia 23 mil Bjs.
Arribades en igual fetxa de l'any anterior 42 mil Bjs.
Entrega follet explicatiu y reb ordres per les Borses de Liverpool, New-York y New-Orleans. En Joaquim Sociats, carrer de Santa Agna, 20, de 6 a 8 de la nit.

F. CABRE GONZALEZ
SANTA AGNA, 19.—REUS

Darreres cotisacions segons telegrama de la casa

A. MARSANS ROF Y FILLS.—BARCELONA	
Interior 4 pç.	83'82
Amortizable 5 pç.	—
Norts.	100'90
Alacants.	93'30
Orenses	27'40
Obligacions Franca 2 l/4.	56'50
Municipi 4 l/2.	95'35
Obligacions Almansa 4 pç.	94'37
Id. adh.	76'—
Id. Segovias 4 pç.	95'12
Id. Orenses 80 y 82.	48'25
Id. Roda a Reus.	53'85
Alacants 4 l/2.	101'75
» 4 pç.	94'25

BARCELONA	
Francs	7'25
Lliures	27'08

MADRID	
Interior.	83'85
Francs	7'—

PARIS	
Exterior.	91'50
Norts.	472'—
Alacants.	436'—

Terrocarrils

Servey que regeix desde'l dia 1 de Setembre de 1912

De Reus a Barcelona	
Surt a las 4'35 per Vilanova y arriba	8'12
Vilafraanca	8'37 (m)
» 6'54	9'2 (F)
» 8'40	13'27 (c)
» 14'13	17'40 (c)
» 17'16	20'34
» 21'32	23'36 (R)

De Barcelona a Reus	
Surt 5'50	Arriba 9'21 (c)
» 8'25	» 10'39 (R)
» 9'23	» 12'48 (c)
» 13'5	» 16'26 (H)
» 15'4	» 19'24 (m)
» 19'50	» 22'3 (E)

De Reus a Falset y Marsá		
Surt 6'50	Surt 9'12	Arriba 9'58 (c)
» 10'45	» 11'25	» 11'50 (R)
» 13'18	» 14'24	» 14'58 (c)
» 16'30	» 18'57	» 19'47 (m)
» 19'46	» 21'11	» 21'48 (R)
» 22'11	»	» 23'16 (E)

De Mora y Falset a Reus	
Surt a las 5'40	Arriba 6'46 E
» 6'—	Surt 7'20
» 7'15	» 9'3
» 12'17	» 13'11
» 17'—	» 18'45
» 20'9	» 20'45

De Reus a Lleida	
Surt a las 8'22 y arriba a las 11'22 (correu.)	
» 13'35	» 20'05 (m.)
» 17'59	» 22'03 (m.)
» 20'30	» 0'22 (m.)

De Lleida a Reus	
Surt 5'30	Arriba 9'45 (m.)
» 16'15	» 20'17 (m.)
» 15'—	» 17'58 (c.)
» 8'29	» 12'59 (m.)

De Reus a Tarragona	
Surt a las 7'38 y arriba a las 8'11 (m.)	
» 9'57	» 10'30 (m.)
» 12'35	» 13'07
» 14'08	» 14'45 (m.)
» 18'08	» 18'35 (c.)
» 20'50	» 21'34 (m.)

De Tarragona a Reus	
Surt 7'35	Arriba 8'10 (c.)
» 9'00	» 9'35
» 12'29	» 13'06 (m)
» 16'36	» 17'14 (m.)
» 19'25	» 20'03 (m.)

Companya Reusense de Tranvias

Servey de trens que regira desde'l dia 18 de Setembre de 1912

Sortides de Reus		Sortides de Saló	
Arriaval de Robuster)			
Tren n.º 4 a las 3'30	Tren n.º 3 a las 4'15		
» 6 » 8'18	» 5 » 9'07		
» 2 » 10'15	» 7 » 11'15		
» 8 » 14'50	» 1 » 15'50		
» 38 » 16'30	» 39 » 18'40		

NOTA.—Desde'l proper diumenge, dia 22 dels corrents, fins nou avís en los dies festius se despatxarán bitllets d'anada y tornada de Reus a Salou a 6'55 pessetes, valeders pera tot lo dia.
Lo tren núm. 4 de les 3'30 surt de l'Estació camí de Salou.

LINIA DE VALENCIA

Surten de Saló pera Valencia.—9'18.—11'15.—17'07 (fins a Tortosa).—0'02.
Arriben de Valencia a Saló.—4'19.—9'17.—15'45.—18'38.

NOTARÍA

de don JOSEP MARIA CAMPS SANPONS, advocat, successor de don Tomás Jordi Espinás, Vilá (Bon) 11 entressol, cantonada a l'arriaval de Santa Agna.

APRENT

S'en necessita un de 15 a 18 anys de edat en una merceria de Barcelona. Tindrà de menjar y dormir a la mateixa casa.
Pera informes en l'administració d'aquest diari.

Agencia de Transports y Acarreus

DE

Baptista Argilaga

Güell y Mercader n.º 17 (Hostalets). Teléfon 192

Serveys diaris a domicili entre Mora d'Ebre, Lleida, Valencia y Barcelona

Corresponsals: a BARCELONA, Josep Capdevila, Comtal, 35
a MORA D'EBRE, Casanova y Tramunt, Palla, 7

NOTA: Servey especial d'acarreus.—Informes pera passatges per la línia Brasil, Rio de la Plata y Buenos Aires.

LA HIDRAULICA REUSENSE

de EMILI AULÉS

Gran fábrica de mosaichs hidràulichs

Aquesta fábrica compta a més d'una infinita varietat de dibuixos, en grans existencies de rajoles, lo que li permet poguer servir lo genere en immillorables condicions de duració y permanencia dels colors.
Preus sense competencia.—Camí de Riudoms, 3.—Reus

Borrás-Dentista

Aprovat per la Facultat de Medicina de Madrid

Plassa Constitució (Mercadal), 13, 1.ª, 2.ª -REUS

Métode nou y sens dolor pera'l tractament de les dents.—Dents artificials sense paladar, ganxos ni ressorts deixant lo paladar enterament lliure.—Construcció de dentadures de tots sistemes.—Especialitat ab extraccions sense dolor y coronas d'or y porcelana.

Preus económichs

Consulta: A Mora d'Ebre los dijous primer y tercer de cada mes
Gratuita de 12 a 1 tots los dies excepte'ls dijous y dies festius

Companyia Francesa del Gramophone
Representació y dipòsit
R. PERPINYA
Major, 22.—REUS Despaig: 24, pral.
Nons preus. Nons Aparells. Nons Discs.—Relotges. Gramophons.—Discs.—Aparell BEBE ab quatre Discs, 50 ptes.—Catàlechs gratis.

MOSAICHS E. F. ESCOFET & C.
Pagaments Unifas Barcelona Rond. Sant Pere 3.

LOS MILLORS DEL MON

Unics representants pera Reus y sa comarca:

Rosselló, Pamies & Ornos

ARRAVAL BAIX JESUS, 33 -35

a qui podran dirigir ses comandes y preguntar preus y tota classe d'informes y detalls los Srs. arquitectes, propietaris y contractistes d'obres.
Los mosaics de la casa E. F. ESCOFET & C. son sens dubte los més económichs perque jamay se desgasten ni perden lo seu brillant y magnífic colorit primitiu, lo que fa que siguin los més sollicitats.

AVIS
Conrad Vernet Nogués
S'ofereix als seus clients y al públic en general pera gestionar tota mena de compra y venda de finques, com també préstams hipotecaris.
A les persones que's dignin honorarlo ab sa confiança pera l'administració de finques així com pera la colocació de quantitats a préstam, procurará servirles ab tota garantía y reserva.
Despatx: Carrer Sant Joan, 5, entressol.
Hores: de 9 a 11 y de 2 a 3 tarda.

BOTES

Teodor Vernet
S. Francisco Xavier, 4, Reus
Se venen botes de 4, 2 y 1 carga, de superior calitat a preus barats.
IMP. SANJUAN GERMANS.—REUS

ENOFOSFORINA

Reconstituyent lo més efíacs y rápit pera les convalescencies y agotament. Retorna l'apetit, lo benestar y l'alegria.

Es tónic cerebral perque remineralisa la **MATERIA GRIS** donantli vitalitat y energia.

Se ven a tot arreu y a casa de l'autor

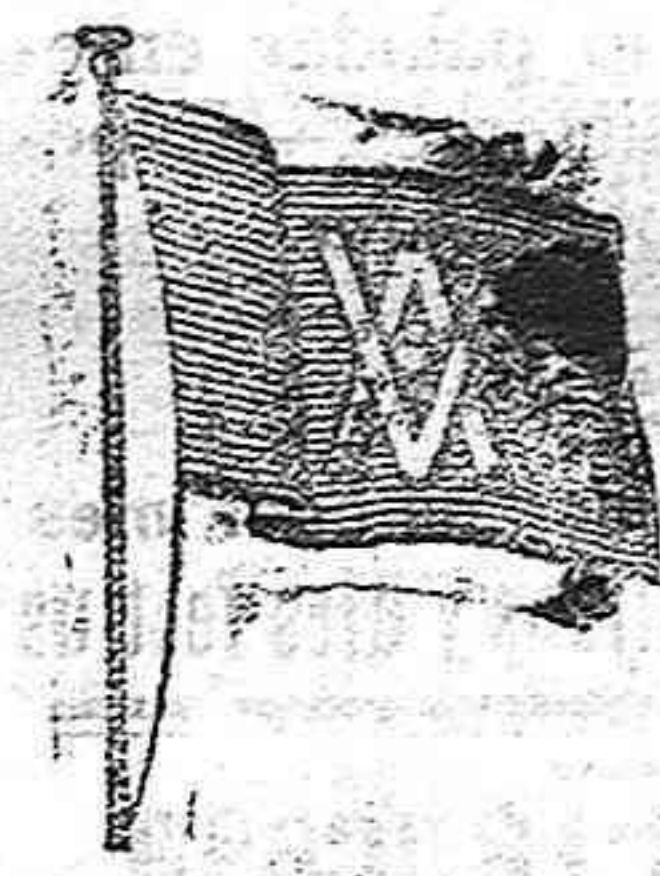
Farmacia Serra

Arraval de Santa Agna, núm. 80; y **Farmacia Nova** de N. Batalla - Portal Jesús

REUS

IBARRA Y C^a Stat. en Cmta. **SEVILLA**

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots los dijous sortida fixa del port de Tarragona pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega pera Ayamonte y Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes y San Sebastián. — Servey rapit eventual pera Galicia y Nort d'Espanya ab escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander y Bilbao, empleant soisament 14 dies en lo viatge. — S'expedeix couaixement directe pera Larca y Sant Esteva Pravia ab trasport al vapor "Luarca núm. 3," y pera Dunerque als vapors de la Companyia Francesa "Jeanis y d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Unich servey fixe y setmanal pera Cette y Marsella tots los divendres

PROXIMES SORTIDES

Pera la Costa d'Espanya

Pera Cette y Marsella

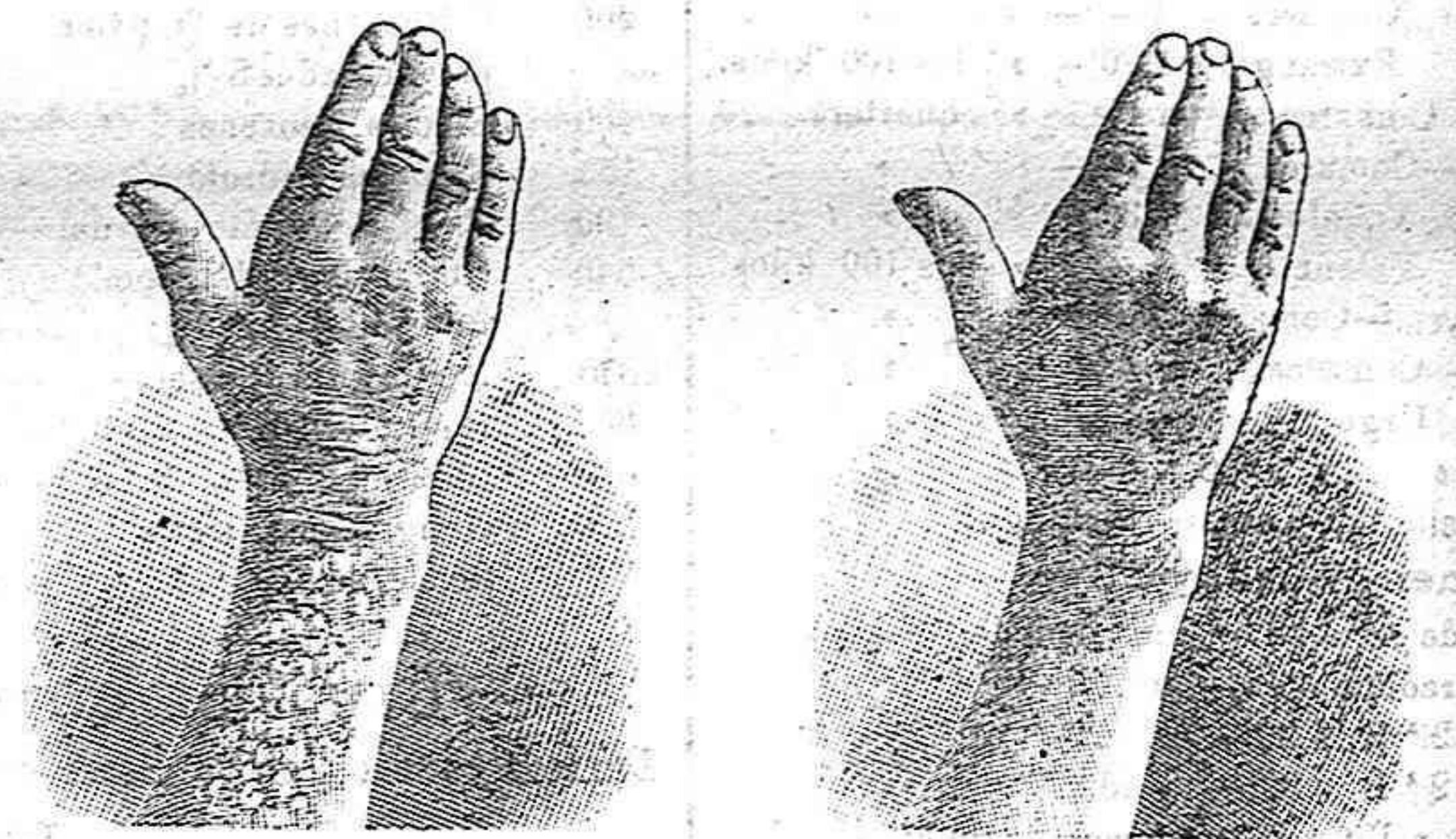
Janer	16	Vapor	Cabo	San Peñas	Janer	17	Vapor	Cabo	Quejo
"	23	"	"	S. Sebastián	"	24	"	"	Santa Pola
"	30	"	"	Quejo	"	31	"	"	Menor
Febrer	6	"	"	Santa Pola	Febrer	7	"	"	Roca
"	13	"	"	Menor	"	14	"	"	San Martín

Pera més informes, al consignatari a Tarragona: En **MARIAN PERA**. - Rial, núm. 32. - Telefon núm. 45

DESCUBRIMIENTO SENSACIONAL

Curación radical de todas las enfermedades de la piel, de las llagas de las piernas y del artrismo, reumatismo, gota, dolores, etc., por medio del

Tratamiento de **L. RICHELET**

Antes de la curación

Después de 15 días del tratamiento

Hemos señalado ya á los lectores de nuestro periódico, el Descubrimiento sensacional del Sr. RICHELET (farmacéutico-químico) su Sedan (Francia), en lo concerniente á las enfermedades de la piel y de la sangre. A continuación indicamos las afecciones que más particularmente son curadas por este prodigioso tratamiento:

Eczemas, herpes, impetigos, acnes, sarpullidos, prurigos, rojeces, sarpullidos farináceos, psoriasis, sycosis de la barba, comezónes, enfermedades del cuero cabelludo, afecciones de la nariz y oídos, llagas y eczemas varicosas de las piernas, enfermedades sifilíticas.

La curación es igualmente segura en los trastornos de la circulación en el hombre y en la mujer, y en el artrismo, reumatismo, gota, dolores, etc.

JAMÁS HA HABIDO UN DESACUERTO.

Este maravilloso tratamiento, ejerce su acción tanto en el punto donde se localiza el mal como en la sangre, que la deja completamente purificada y regenerada.

El tratamiento de L. Richelet se encuentra en todas las buenas farmacias y droguerías de España, Canarias y Baleares.

Pídase hoy mismo un folleto ilustrado en lengua española al autor Sr. RICHELET, al depositario general en España D. FRANCISCO LOYARTE, droguería, calle San Marcos 33, SAN SEBASTIÁN, y será remitido gratuitamente.

L. RICHELET, 13, rue Gambetta, SEDAN (Francia)

DEPÓSITO GENERAL Y VENTA.—Droguería de D. Francisco Loyarte, calle de San Ignacio de Loyola, 9, San Sebastián.

Venta en Reus.—A. PUNYED LLOBERAS, calle Llovera, 47.—ANTONIO SERRA Arrabal de Santa Ana, 80.

DEL 11 JANER A 17 FEBRER

VISITEU LA LIQUIDACIÓ PERMANENT

VENDA DE TROSSOS Y RETALLS

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, NUM. 1